

Sygn. akt VIII U 2016/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2015 r. w Gliwicach

sprawy S. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 8 września 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. P. prawo do emerytury począwszy od dnia 1 sierpnia 2015 roku.

(-) SSR del. Renata Stańczak

Sygn. akt. VIII U 2016/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu S. P. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Przyznał, że w przedłożonych ZUS-owi dokumentach związanych z zatrudnieniem nie zaznaczono co prawda, że świadczył pracę w warunkach szczególnych, ale tą okoliczność potwierdzają zgłoszeni przez niego świadkowie. Na rozprawie w dniu 10 grudnia 2015 roku S. P. sprecyzował, że okresem spornym jest okres od 20.09.1973 roku do 31.07.1996 roku, kiedy pracował w Kombinacie Budowlanym w G., początkowo w latach 1973 do

1975 jako ślusarz, a potem od 1976 roku jako maszynista sprzętu ciężkiego (rozprawa z 10 grudnia 2015 roku 3 min.32 sek.-5 min.47 sek.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do dnia 31.12.1998 roku ubezpieczony udowodnił ponad 25-letni okres zatrudnienia, jednak nie udowodnił wymaganego, co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący nie udokumentował żadnego okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, bowiem nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub świadectw pracy z adnotacją pracodawcy o wykonywaniu tego typu pracy z podaniem wykazu, działu i pozycji, w których stanowisko pracy zostało wyszczególnione.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony S. P., urodzony (...), w dniu 31 sierpnia 2015 roku złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999 roku, legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, bo 26 lat, 2 miesiące i 2 dni. W ocenie ZUS, skarżący nie udowodnił okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję ustalił, że do dnia 31.12.1998 roku ubezpieczony nie udowodnił wymaganego, co najmniej 15-letniego, okresu pracy w warunkach szczególnych.

W oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił, że ubezpieczony S. P. w okresie od 20.09.1973 roku do 31.07.1996 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. i zajmował stanowiska: ślusarz, maszynista dźwigu samojezdnego, operator sprzętu średniego, maszynista sprzętu ciężkiego. Z przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów: „Uprawnienia maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych” i „Zaświadczenia nr 701/P/G” wynika, że S. P. od dnia 21.12.1976 roku posiada uprawnienia do obsługi dźwignic (żurawi budowlanych) kategorii drugiej, a od 27.10.1984 roku posiada uprawnienia do obsługi ciężkich maszyn budowlano – drogowych kategorii trzeciej.

W spornym okresie ubezpieczony świadczył pracę stale w pełnym wymiarze czasu pracy - co najmniej 8 godzin dziennie. W okresie od 1976 roku obsługiwał żurawie samojezdne, tj. dźwignice (dźwigi) na podwoziu samochodu ciężarowego lub specjalnie skonstruowanym podwoziu samojezdnym, używane do prac przeładunkowych i montażowych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego dołączonych do akt sprawy oraz na podstawie wyjaśnień odwołującego (rozprawa z dnia 10 grudnia 2015 roku 27 min. 54 sek. – 46 min. 39 sek.) i zeznań świadków: J. I. (rozprawa z dnia 10 grudnia 2015 roku 13 min.30 sek. – 22 min.8 sek.), H. O. (rozprawa z dnia 10 grudnia 2015 roku 22 min.9 sek.- 27 min.53 sek.).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. Sąd dał wiarę zarówno wyjaśnieniom ubezpieczonego, jak i zeznaniom świadków, bowiem są one spójne, logiczne, wzajemnie się uzupełniają. Nadto korelują z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie, a uznanym przez Sąd za wiarygodny, w szczególności z przedłożonymi przez ubezpieczonego dokumentami w postaci zaświadczeń odnośnie posiadanych uprawnień do obsługi ciężkich maszyn budowlano – drogowych. Należy również podkreślić, że zarówno świadkowie, jak i sam ubezpieczony precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszych

wątpliwości określili charakter pracy odwołującego. Świadkowie zajmując stanowisko murarza (J. I.) oraz cieśli (H. O.) ściśle współpracowali z ubezpieczonym, który obsługując ciężki sprzęt budowlany dostarczał na miejsce budowy materiały budowlane, robił ich wyładunek.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie S. P. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 z późn. zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1). okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2). okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art.184 ust 2 ustawy emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 Rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do Rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. Rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 Rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział V poz. 3 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych jest pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 Rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach, wymienione w § 4-15 Rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do Rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. Zauważyć należy, że Zarządzenie nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów

Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku precyzuje, iż maszynistą ciężkich maszyn budowlanych i drogowych jest także maszynista żurawi samojezdnych.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008 roku) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008 roku oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało, że ubezpieczony S. P. na dzień 31 grudnia 1998 roku udowodnił 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony S. P. ukończył 60 rok życia i na dzień 31 grudnia 1998 roku udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w okresie od końca 1976 roku do 31.07.1996 roku w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. na stanowisku maszynisty ciężkich maszyn budowlano – drogowych była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale V, poz. 3.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu tego okresu pracy argumentując, że ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Trzeba jednak podkreślić, iż z ugruntowanego już stanowiska judykatury i doktryny wynika, że „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996 roku, sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997 roku, nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997 roku sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)” (OSNP z 1998 roku, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

Ze świadectwa pracy złożonego przez ubezpieczonego jasno wynika, że ubezpieczony pracował na stanowisku: ślusarz, maszynista dźwigu samojezdnego, operator sprzętu średniego, maszynista sprzętu ciężkiego. Należało jedynie ustalić od kiedy ubezpieczony świadczył pracę jako maszynista – operator ciężkiego sprzętu budowlano – drogowego. Z przedłożonych przez ubezpieczonego na rozprawie w dniu 10 grudnia 2015 roku dokumentów jednoznacznie wynika, że pierwsze uprawnienia do obsługi sprzętu ciężkiego – żurawi budowlanych uzyskał w dniu 21 grudnia 1976 roku. W świetle zeznań świadków nie ulega też wątpliwości, że we wskazanym okresie ubezpieczony pracował na stanowisku operatora sprzętu ciężkiego.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że S. P. w dacie złożenia wniosku o emeryturę spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikające z treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 z późn. zm.), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

(-) SSR (del.) Renata Stańczak